

го віку в будь-який час і в будь-яку пору року. Він брав участь у районних фестивалях народної творчості. Про його життєвий шлях, любов до народної мудрості можна було довідатися з обласної телепередачі „У світі казок”, з публікацій у пресі.

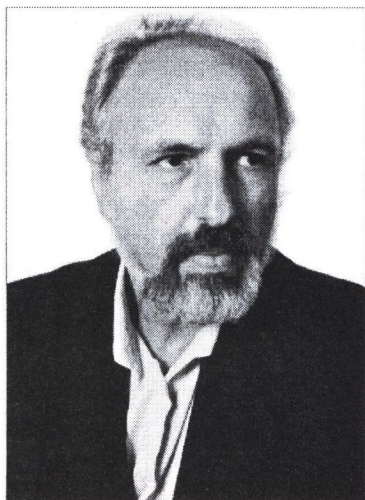
В особі Д.Юрика маємо справжнього майстра фантастичної та соціально-побутової казки. Хоча у них і міститься чимало спільних мотивів і сюжетів з іншими українськими народними казками, проте більшість із них відображає селянський побут, обрядовість горян саме бойківського регіону. Розмаїтий репертуар творчо збагачується спостережливістю оповідача, його фантазією, темпераментом. Навіть сам того не помічаючи, митець слова вводить у казку місцеві побутові деталі, використовує власний життєвий досвід, мораль, переживання. Його казки дотепні, сповнені

гумору, а подекуди й відвертої насмішки.

Казки допомагають нам горнути-ся душею до тепла, до всього, що добро у нас вселяє і що відводить від кривди, зневіри і зла. Вони надихають слухачів-читачів на захист високих ідеалів, на пробудження в людей прагнення до самовдосконалення. Казки осуджують потворні явища у суспільному житті, допомагають молоді збагнути рабство і кривду, не дають, щоб вони поглинули її. З надією дивиться в далину — там воля, правда, і краса, й людина.

Справжні перлини народної мудрості Д.Юрика вчать любити прекрасне, насамперед рідну землю, природу, працю, поважати старших, шанувати материнську мову й культуру, сімейні традиції, виховують нас бути добрими, справедливими, непримиренними до всіякої кривди.

Від його картин стає світліше на душі

24 березня 2005 року перестало битися серце талановитого художника **Василя Михайловича Гангура**. Він увійшов в історію образотворчого мистецтва Закарпаття як яскрава творча особистість зі своїм неповторним світобаченням, високим фаховим вишколом і добрим художнім смаком. Він працював у різних жанрах, з широким колом творчих зацікавлень.

В.Гангур народився 10 грудня 1945 р. на присілку Поляна села Копашнево Хустського району в селянській родині. Після закінчення Драгівської середньої школи працював у колгоспі, потім служив

у армії. Демобілізувавшись, навчався в Ужгородському училищі прикладного мистецтва на відділі художнього живопису (1967–1971). Завжди добрим словом згадував своїх учителів А.Ерделі, Ф.Манайла, А.Коцку, Г.Глюка. Згодом поглиблював свої знання на художньо-графічному факультеті Одеського державного педагогічного інституту (1977–1982). Тут займався у народного художника України професора П.А.Злочевського.

Працював в Ужгороді в художньо-реklamній майстерні, художфонді, викладачем спецдисциплін в Ужгородському училищі прикладного мистецтва, зокрема з живопису, рисунка і композиції на всіх курсах, відтак у творчій групі Закарпатського відділення Національної Спілки художників України.

Знайомлячись із музеями, виставками, глибоко аналізуючи їх експонати, В.Гангур доходив висновку, що потрібно все життя вчитися і дуже наполегливо працювати, щоб залишити після себе хоча б малесенький слідочок у розвитку мистецтва. Взагалі ознайомлення з картинами, іконами, вишивкою, народним мистецтвом приносить митцеві натхнення, збуджує творчу уяву, збільшує його потенційні можливості, які будуються на основі асоціативно-сприйняття речей.

З 1973 р. постійний учасник обласних, регіональних, республіканських та міжнародних виставок.

За активні здобутки в царині образотворчого мистецтва В.Гангур був удостоєний звання лауреата обласної премії ім. Й.Бокшая та А.Ерделі.

У його графічних творах розповідається про любов до праці і свого міста. Автор переконливо показує силу і можливості свого таланту, знання історії, обрядів та звичаїв рідного народу. Картини сповнені живодайних сил. У них вирує життя, юність, краса, бадьорість.

Твори В.Гангура показувались також у Києві та на виставках за кордоном – у Кошіце, Пряшеві (Словаччина), Ниредьгазі (Угорщина).

1988 року В.Гангур прийняти у Національну Спілку художників України.

Якої б галузі не торкався В.Гангур – графіки, акварелі, пастелі – всюди однаково він працював із незмінним, творчим запалом, великою ретельністю, достатнім запасом уяви, яка зумовлює яскравість художнього твору, простоту і ясність думки, приваблює поглибленою змістовністю. Саме таке враження викликають картини, в яких відтворено поетичні куточки Закарпаття – “Осіньна тиша” (1987), “Куточок відпочинку” (1987), “Ранковий пейзаж” (1987), “Ранок на Латориці” (1987), “Взимку” (1988), “Вітряно” (1988), “Перед грозою” (1989) та ін. Митець однаково закоханий в усі пори роки. Взимку малює голі дерева і білизну снігу, влітку відтворює зелень садів, залиті сонцем лісові поляни. У пейзажах він щоразу шукає і знаходить усе нові й нові аспекти і відтінки немеркнучої краси природи, висловлюючи своє власне світосприйняття природи, і тим самим вносить у закарпатський пейзаж свою неповторну індивідуальність. Це й зрозуміло.

1998 рік був пам'ятний ще й тим, що Закарпатське обласне телеба-

чення зняло фільм “Василь Гангур. Тайна одухотворення”, який демонструвався двічі по обласному і двічі по Українському центральному телебаченню.

Художню творчість В.Гангура можна поділити на три етапи: 1. Реальний світ його краю, поезія природи Карпат. Це акварельні твори. 2. Твори декоративно-абстрагованого плану (акварель, пастель). 3. Твори абстраговано-формалістичного плану, над якими працює автор останні два роки (комбінована техніка, олія. А роботи, виконані в 2000 р., – полотно, картон, олія). Головним напрямком у його творчості є людяність, християнська мораль, які несуть щедрість, добро, радість та велику духовну наснагу. Для В.Гангура дуже важливо злитися з культурним надбанням свого народу, черпати з нього, як з вічно чистого джерела – наснагу, вміння і впевненість у собі на тяжкому життєвому шляху. Це допомагає йому бачити, пережити, переосмислити і передати в образотвірчій мові тривоги й радощі своїх сучасників та своєї епохи.

В останні роки В.Гангур відійшов від реалізму. Почав інтенсивно й плідно працювати в абстраговано-формалістичному напрямку. Йому здавалося, що тут можна більше філософствувати, вкладати глибокий зміст, трансформувати переживання в символічні образи. У цих творах віддано перевагу композиції кольорових плям, які несуть у собі певний зміст твору, напругу і динаміку емоцій. Наприклад, в основі роботи “Перелом думки” (2000) лежить діагональна площина, зліва направо, написана в світло-розовій

гамі з додатковими сірurato-голубими градаціями емоційного пориву дрібнішими площинами, які зливаються в єдиний “стовбур” думки, зламаний вище центру картини і трохи зсунутий у правий бік. Цей злам символізує переосмислення поглядів на формалістичне мистецтво. На лінії зламу проходить дроблення площини, на якому зупиняється око глядача і розглядає подальший розвиток думки автора. З кожної частини основної площини піднімаються вгору динамічні плями, символізуючи стремління автора до пізнання нового, випробування своїх творчих здібностей у новому напрямку у мистецтві.

В.Гангур вважав, що в картині, особливо формалістичній, завжди повинен бути центр твору, де зароджується і розвивається основна думка, а все інше має доповнювати і бути підпорядковане основному задуму твору. Око глядача повинно пильно розглядати твір і відпочивати на певному просторі картини. Ця думка автора втілена у картинах, написаних у 1999 році: “Єднання”, “Взаємозв’язок”, “Свято”, “Тепло осені” “У парку”, “Композиція”, “Поезія в місті”, “Роздуми про осінь”, “Гончарі”, “Святкування”, “Легенда”, “Пробудження від ночі”, “Мелодія восени”, “Музичні акорди” (2000). Згадані картини позначені глибоким і трохи таємничим підтекстом, розрахованим на підготовленого глядача, на допитливих, уважних, він вимагає вищого рівня з твором. Твір дає нам багато, але в підтексті можна знайти додаткову інформацію щодо розуміння концепції твору. Підтекст виявляє себе різними гранями авторської мане-

ри: це й оригінальна композиційна структура й замовчування, які щораз треба витлумачувати. Ретельний відбір деталей, уведення кольору, особлива симетрія, спокійна ритміка – співзвучне вічності, робить твори цієї тематики новим явищем у творчості В.Гангура.

У своїх творах В.Гангур звертається до спогадів про дитинство, юність, до звичаїв свого народу ("Флірт", "Танець залицання", "Спогади про дитинство", "Карпатський Ікар", "Косар", "Роздуми", "Вечірня розмова" – створені у 1999 р., "Роздуми про минуле" (2000). Ці твори, хоч і виконані в абстрагованій формі, але їх теми черпаються від знання реального життя, і в основі їх закладений реальний зміст подій, пережитих автором. Абстрактні картини – це світ автора, не бачений ніким раніше, вони увібрали в себе глибоку філософію і зміст життя і неначе кличуть глядача увійти в них та стати маленькою частинкою їх цілісності. Сприйняття його творів, які часто ґрунтуються на асоціаціях, символах, образотворчих метафорах, вимагає від глядача зустрічної роботи думки, проникнення в їх зміст. Справді, картини не в змозі передати всю повноту задуму художника. Тут чимало залежить від глядача, який повинен наповнити символ своїм змістом, досвідом, своїм розумінням зображеного.

Тематичний діапазон творів В.Гангура досить широкий. Це – пейзаж, натюрморт. А за останні роки переважно працював у тематичній композиції ("Марево", "Блукаючий птах", "Бережіть друзів", "Композиція. Фауна", "Емоційна розмова", "Інформація", "Злагода", "Про-

никнення", "Вертуальний рух" – 1999; "Молоде вино", "Нерозгадана подія", "Приліт Фенікса", "Композиція. Світлі думки", "Індустрія", "Муза" – 2000).

Індивідуальний стиль художніх творів В.Гангура полягає в тому, що він ішов своєю дорогою, нікого не наслідуючи, писав так, як веліло йому серце, розум, світосприйняття, бачення і розуміння реальних подій. Він вважав, що не варто шукати якогось почерку, а треба бути самим собою, і тоді й свій почерк з'явиться. Бо кожен справжній художник – індивідуальність, і якщо він не буде підлаштовуватись під когось, то його твори обов'язково відрізняться від інших. Адже кожний художник сприймає той чи інший предмет по-своєму і пише його у своїй кольоровій гамі, певної ширини і напрямку пензлика – мазками.

У В.Гангура відчувається власний стиль, експресивна, точна манера, вправна техніка виконання, здатність впоратися із серйозними художніми творами. Він розумів, що долати вершини мистецтва треба наполегливо, з величезними зусиллями, віддаючи цьому всі душевні і навіть фізичні сили. У картинах він прагнув передати те, що найбільше його хвилювало і, здається, всіх людей – боротьбу, випробування, перемогу, любов. Йому хотілося, щоб у людини, яка знайомитиметься з його картинами, поліпшувався настрій, ставало світліше на душі.

*Рубрику підготував
Іван ХЛАНТА,
заслужений діяч
мистецтв України*

